

Doe meer met wenperiode op kinderdagverblijf

De start in de kinderopvang kan spannend zijn voor baby's: ze moeten de overgang maken van de vertrouwde thuissituatie naar een andere omgeving met nieuwe gezichten. Voor ouders kan deze stap van hun kind net zo spannend zijn. Daarom start vrijwel ieder kinderdagverblijf met een wenperiode. Hoe verloopt die en wat zijn verbeterpunten?

Sanne de Vet, Claudia Vrijhof, Shelley van der Veek, Hedwig van Bakel en Harriet Vermeer

Er is nog relatief weinig bekend over hoe baby's reageren op de overgang van thuis naar de kinderopvang. Ook de beleving van ouders is tot op heden niet veel onderzocht. Daarom heeft een groep onderzoekers van de Universiteit Leiden en Universiteit Tilburg onderzoek gedaan naar het verloop van de overgangsperiode die baby's jonger dan 6 maanden doormaken bij de start op het kinderdagverblijf. In totaal hebben 27 moeders vragen beantwoord over hoe de wenperiode werd vormgegeven op het kinderdagverblijf van hun kind en hoe zij deze hebben ervaren.

Ervaringen wenperiode

Voor alle ouders vond er een intakegesprek plaats. Alle ouders kregen vragen over eten, slapen, het gebruik van een speen of knuffel en medische bijzonderheden. Onderwerpen als wensen van ouders, routines thuis, het karakter van de baby en troosttechnieken werden minder vaak besproken.

Vrijwel alle ouders (op twee na) waren redelijk tot zeer tevreden over het verloop van de wenperiode. Voor de meeste baby's vond deze periode voor de contractdatum plaats. De afspraken hierover werden voornamelijk gemaakt op basis van het beleid van het kinderdagverblijf. In de rest van de gevallen gebeurde dit op basis van de wensen van ouders of een combinatie van beide. Het aantal wenmomenten van de baby's varieerde van 1 tot 4 keer; de meeste baby's gingen 2 keer wennen. Het aantal uur dat baby's gingen wennen liep tijdens deze wendagen gemiddeld steeds iets op (van gemiddeld 3.5 uur op de eerste naar 7.5 uur op de vierde wendag).

Circa driekwart van de kinderdagverblijven bood niet aan dat ouders aanwezig konden blijven tijdens een deel van de wendagen. In het merendeel van de gevallen was er tijdens de wenperiode contact tussen het kinderdagverblijf en ouders, bijvoorbeeld over hoe het met de baby ging: in 63%

van de gevallen nam de pedagogisch medewerker contact op en 11% van de ouders nam hiervoor zelf het initiatief. Aan een andere 11% van de ouders werd het onderhouden van contact tijdens de wendagen wel aangeboden, maar zij vonden dit zelf niet nodig. Alle ouders uit het onderzoek vonden overigens dat er voldoende ruimte was voor een goede overdracht met de pedagogisch medewerkers bij het brengen en halen van hun baby tijdens de wenperiode.

Plus- en minpunten

In de vragenlijst werden ook open vragen gesteld over wat ouders prettig vonden aan de wenperiode en wat ze juist graag anders hadden gezien. Gezien de hoge mate van tevredenheid, is het niet verwonderlijk dat er vooral positieve aspecten van de wenperiode werden genoemd. Het meest gewaardeerd werd de communicatie met de pedagogisch medewerkers. Niet alleen tijdens de overdracht aan het begin en eind van de dag, maar ook

‘Delen en ontvangen van informatie over hun baby staat voor ouders voorop’

telefonisch of via een app. Ook waren ouders blij met de vriendelijke en enthousiaste houding en uitstraling van de pedagogisch medewerkers. De verbeterpunten die enkele ouders noemden, waren 1) een extra wendag voor hun baby (in plaats van ‘slechts’ één of twee), 2) meer opbouw in het aantal uren wennen, 3) nog meer gehoor geven aan de wensen van ouders en 4) meer duidelijkheid over de rol van de ouder tijdens de wendagen.

Eerdere wetenschappelijke studies laten zien dat het voor baby’s prettig kan zijn als de ouder tijdens de eerste wendag(en) deels aanwezig kan blijven op het kinderdagverblijf. Baby’s laten dan minder stress zien^{1,2}. Dat is gunstig voor de ontwikkeling van hun stresssysteem en een gevoel van emotionele veiligheid. Wel is het belangrijk

op te merken dat de wetenschappelijke literatuur niet eenduidig is over een definitie van het begrip ‘wenperiode’. Hoelang zo’n periode gemiddeld duurt of zou moeten duren, is dus moeilijk te bepalen. Sommige onderzoekers zien de wenperiode dan ook liever als een proces dat ook van toepassing is als een kind weer terugkeert naar de kinderopvang na een vakantie, ziekte of sluiting³.

Meer bewustwording

Concluderend hebben ouders tijdens de wenperiode vooral behoefte aan het delen en ontvangen van informatie over hun baby. Op hun beurt kan het voor baby’s goed zijn als een ouder aanwezig mag zijn tijdens een deel van de wenperiode. Baby én ouder zijn vervolgens gebaat bij een duidelijke opbouw in de wenperiode. Zowel

ouders als baby’s zullen op deze manier waarschijnlijk minder stress ervaren, wat hun welbevinden en verdere ontwikkeling ten goede komt. In het belang van baby’s, ouders en medewerkers is meer aandacht voor de wenperiode dus belangrijk. We hopen dat ons onderzoek concrete aanknopingspunten geeft om de start op een kinderdagverblijf te optimaliseren. ●

Bij dit artikel horen drie referenties; deze zijn op te vragen via vroeg@dgcommunicatie.nl

Over de auteurs:

Sanne de Vet MSc werkt als promovenda bij de afdeling Opvoeding & Ontwikkeling van de Universiteit Leiden. Binnen dezelfde afdeling werken dr. Claudia Vrijhof (postdoctoraal onderzoeker), dr. Shelley van der Veek (universitair docent) en dr. Harriet Vermeer (universitair hoofddocent). Prof. dr. Hedwig van Bakel is bijzonder hoogleraar Infant Mental Health aan de Universiteit van Tilburg. Speciale dank gaat uit naar Fleurke Schook MSc en Ilse Gerritsma MSc voor het helpen